

REVISTA DE DIVULGACIÓN DA CULTURA
MARÍTIMA E FLUVIAL - BUEU 2015 - Nº 9

O S G a L O S

A familia Gil protagonista do primeiro capítulo

► Náufragos

O 25 de xaneiro deste ano a TVG estreou un novo programa que baixo a epígrafe de *Náufragos* recollía en diversos capítulos unha das realidades máis temidas no mar e que determinan a vida mariñeira e a das propias familias dos infortunados traballadores do mar. O director, X. H. Ribadulla Corcón apuntaba que por este medio tentaba descubrir os sentimentos que se espertan, se alteran e se rachan cando no mar sucede a peor das traxedias, através do testemuño directo das persoas que, dun xeito ou doutro, viron as súas vidas trastocadas pola perda dun ser querido nun naufraxio. Cada programa semanal incluía dous naufraxios e no primeiro capítulo abordaba o sufrido polo "Monte Palomares", de Bueu, que se afundiou o 10 de xaneiro de 1966 debido a un forte temporal á altura das Illas Bermudas. Dos 38 tripulantes daquel cargueiro só seis lograrían salvarse, sendo un dos falecidos José Gil, pai de Ana Gil, da directiva de Os Galos e responsable desta revista que xunto coa súa familia se fixeron agora coprotagonistas directos da trágica historia. No segundo programa e con relación ao Morrazo, tamén se fixo referencia ao naufraxio nas Cíes do "Ave del Mar", barco de pesca de Moaña no que faleceu toda a tripulación do mesmo constituída por vinteseis homes.

Patrimonio etnoindustrial marítimo

► Recuperación da fábrica de salga da Mourisca

Agardamos que cando leas estas liñas xa estea en marcha o proxecto de restauración do *Asteleiro de Purro*, despois da demora burocrática a que foi sometido. Entanto, temos que acoller como unha extraordinaria noticia,

Estado antigo da instalación

a restauración e recuperación da que foi a fábrica de salga da Mourisca. Esta vez, a incorporación desta edificación ao patrimonio marítimo de Bueu debeuse á iniciativa particular dos seus propietarios que por oficio e sensibilidade están a restaurar a fábrica integralmente, respectando todas as dependencias fabriles de antano e poder así percibir claramente o proceso de elaboración do peixe no século XIX. Cabe dicir que noutros casos de restauro, nalgúns destes edificios non se respectou a conservación das zonas de traballo, eliminándoas en aras de gañar espazo habitable pois as vivendas anexas eran pequenas para o seu novo uso hostaleiro. Mais neste caso, semella que venceu a prioridade por amosar os elementos industriais, abrindo unha perspectiva de coñecemento *in situ* dun espazo emblemático da arquitectura preindustrial de antano.

Superados os longos trámites burocráticos e despois dunha intensa actividade restauradora xa se percibe como antano o espazo de traballo do claro e do morto cos seus alpendres e píos. Esta fábrica de salga comezara a súa actividade a mediados do século XIX da man do matrimonio Ramón Pla e Rosa María Avalor, formando parte das máis de trinta salgazóns coas que chegou a contar Bueu. Ata a década de 1940 mantería o seu funcionamento mudando de propietarios, entre eles a familia Massó, ata o seu abandono posterior.

A fábrica restaurada

A intención museística deste proxecto tamén é de louvar pois supón a incorporación dun ben patrimonial que aínda que privado, permite o acceso ao coñecemento xeral dun dos procesos industriais de antano e ao incremento do pouco valorado ata hoxe, patrimonio marítimo de Galicia.

Maqueta do proxecto

Un ano mais dende a Asociación Os Galos queremos seguir sumando coñecementos, embarcacións, encontros, proxectos, ilusións e todo aquilo que merece a pena para enriquecer a

O "Caneliña"

nosa cultura. E por iso sentímonos agradecidos de ter un lugar onde albergar todas esas embarcacións que por algún motivo xa non navegan, pero que seguen sendo testemuñas de moitas historias. Comparten espazo ademais con todos os barcos que por alí pasan para recibir diferentes reparacións, como foi o caso do pesqueiro Caneliña, embarcación que forma parte da colección do Museo Massó, e que o proxecto de restauración foi levado a cabo pola nosa Asociación e a restauradora Fátima Sánchez Varela.

Reorganizando ese espazo, ubicado na antiga cetárea de Pescadoira, e que está a ter moita

actividade ultimamente, decidimos darlle a oportunidade de volver a navegar a unha fermosa dorna de tope, donada pola familia Molezún, e que tras estar varios anos en seco, este ano bicará o mar facendo que a súa obra viva outra vez.

Este proxecto estase a levar a cabo con moita ilusión por varios membros da asociación, estando capitaneada a súa reforma por Fidel Simes, que xa nos ten ofrecido os seus coñecementos por escrito no libro *O bote polbeiro de Bueu*.

Outra embarcación que estaba alí gardada era o "Choupán", que este ano pasou a formar parte do patrimonio do Museo Massó, e que viaxou polo pobo de Bueu lucindo a súa fasquía particular, rodeado de mans amigas que o trasladaron a súa nova residencia.

Cada sábado pola tarde xuntámonos alí, en Pescadoira, rodeados de barcos e de ferramentas de carpintería de ribeira, escoitando o mar ben pertiño, compartindo palabras e madeiras, coa ilusión de que chegue o tempo de saír a navegar e ver as

velas infladas unha vez máis. E vos sodes ben recibidos se queiredes formar parte dos proxectos e así seguir aprendendo e medrando grazas ao traballo, a dedicación dos socios/as, e ao apoio mostrado por esas persoas maravillosas, que con-

Dorna de tope

seguen facilitar as cousas en beneficio de todos e todas, porque o patrimonio da Asociación Os Galos considerámolo como un ben común para aqueles que queiran defendelo e disfrutalo.

Traslado do "Choupán" ao Museo Massó

XIX ENCONTRO DE EMBARCACIONES TRADICIONAIS EN BUEU- AGOSTO 2015

Coincidindo coa XVI Festa do Polbo

Durante a semana

- * Visitas guiadas ao Museo Massó
- * Exposición temática na Sala Amalia Domínguez.
- * Proxeccións de películas ou documentais no Centro Social do Mar.
- * Singraduras pola ría.

Sábado

- * Benvinda ás embarcacións participantes e visita ás mesmas.
- * Recepción e acreditación de navegantes.
- * Travesías de exhibición durante a tarde das embarcacións pola enseada de Bueu (Lapamán-Beluso).

Domingo

- * Visita ás embarcacións participantes nos pantaláns.
- * Travesías polo mar.
- * Clausura do XIX Encontro.

Asociación de Amigos
das Embarcacións
Tradicionais

OS GALOS
BUEU